

Ερωτηματολόγιο Ελέγχου Διανοητικού Κεφαλαίου

Ένα εργαλείο για τον εντοπισμό και την καταγραφή
του Διανοητικού Κεφαλαίου σας

© Scottish Enterprise 2005-2012

Συγχρηματοδοτείται
από

Έλεγχος Διανοητικού Κεφαλαίου

Εισαγωγή

Η σαφής κατανόηση των περιουσιακών στοιχείων που κατέχει μια εταιρεία είναι θεμελιώδης για μια αποτελεσματική διαχείριση. Θα ήταν αδιανόητο για μια επιχείρηση να μην καταγράφει την περιουσία που κατέχει ή τις εγκαταστάσεις και τα μηχανήματά της ή ακόμη και οποιοδήποτε από τα άλλα κεφαλαιακά περιουσιακά στοιχεία της. Αφού τα καταγράψει, θα ήταν, επίσης, ιδιαίτερα ασυνήθιστο για τη διοίκηση να μην επιδιώκει την καλύτερη δυνατή χρήση αυτών των περιουσιακών στοιχείων.

Η κατάσταση θα πρέπει να είναι ακριβώς η ίδια και για το ΔΚ (Διανοητικό Κεφάλαιο) μιας Εταιρείας. Αν δεν έχει καταγραφεί, η διαχείρισή του δεν μπορεί να γίνει σωστά και συνεπώς το ΔΚ δεν μπορεί να προσφέρει την αντίστοιχη απόδοση στην επιχείρηση.

Αυτό το εργαλείο Ελέγχου του ΔΚ έχει σχεδιαστεί για να σας επιτρέψει να προβείτε σε μια πρώτη εκτίμηση του ΔΚ που υπάρχει στην επιχείρησή σας. Αυτή η λίστα επικεφαλίδων δεν είναι σε καμία περίπτωση εξαντλητική, αλλά θα πρέπει μάλλον να χρησιμοποιείται ως ανεπίσημο σημείωμα για να σας βοηθήσει να αναγνωρίσετε το ΔΚ της επιχείρησής σας. Έτσι, θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως εισαγωγικός οδηγός.

Το μητρώο ΔΚ της εταιρείας σας θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα δυναμικό έγγραφο που εξελίσσεται μαζί με την επιχείρησή σας, και θα πρέπει να αναθεωρείται και να ενημερώνεται σε τακτική βάση. Το μητρώο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως παράρτημα στο επιχειρηματικό σας σχέδιο, στο σχέδιο μάρκετινγκ ή σε άλλα έγγραφα στρατηγικής και ως εργαλείο για την εξέταση των δράσεων που θα πρέπει να αναλάβετε για την προστασία ή την αξιοποίηση του ΔΚ σας. Επιπλέον, τα στοιχεία αυτής της λίστας μπορεί να σας χρησιμεύσουν ως δείκτες και να χρησιμοποιηθούν στις δημόσιες σχέσεις και το μάρκετινγκ των υπηρεσιών ή των προϊόντων της επιχείρησής σας.

Όταν ξεκινήσετε την πορεία προς τη διαχείριση του ΔΚ της επιχείρησής σας, θα πρέπει να θυμάστε πάντα τους λόγους για τους οποίους οι επιχειρήσεις πρέπει να δίνουν σημασία στο ΔΚ τους.

Το Διανοητικό Κεφάλαιο έχει αξία, αλλά να θυμάστε επίσης ότι το ΔΚ μπορεί

- Να αξιοποιηθεί εμπορικά - π.χ. να δοθούν άδειες εκμετάλλευσης, να εκχωρηθεί στο πλαίσιο δικαιόχρησης, να πωληθεί, να υποθηκευθεί, κ.λπ.
- Να ενδυναμώσει την επιχειρηματική στρατηγική, με το να προτείνει και να ελέγχει τη διαφοροποίηση δραστηριοτήτων - π.χ. εναλλακτικά επιχειρηματικά μοντέλα, εναλλακτικές ροές εισοδήματος, τομείς για ανάπτυξη προϊόντων
- Να ευνοήσει τη φήμη και να δράσει ως εργαλείο μάρκετινγκ
- Να αποθαρρύνει τον ανταγωνισμό και να παρέχει τα μέσα για να αποτρέψει τον ανταγωνισμό

Ωστόσο, πρέπει να γίνεται *διαχείριση* του ΔΚ ώστε να εξάγονται οφέλη και τα περιουσιακά στοιχεία να ενισχύονται με τον κατάλληλο τρόπο.

Παρακαλώ σημειώστε ότι καμία από τις κατηγορίες δεν είναι εξαντλητική. Κάθε εταιρεία θα έχει παραλλαγές μοναδικές για εκείνη και έτσι θα πρέπει να εξετάσετε με προσοχή τη δική σας επιχείρηση για άλλα, ίσως πιο κατάλληλα, Διανοητικά Κεφάλαια. Τα σημαντικά στοιχεία πρέπει να είναι πλήρη, επακριβή και ρεαλιστικά.

Για κάθε τύπο ΔΚ που αναφέρεται, σημειώστε αν η διαχείριση του ΔΚ γίνεται αποτελεσματικά (πράσινο), αν απαιτεί έλεγχο με την πάροδο του χρόνου (πορτοκαλί) ή αν απαιτεί επείγουσα δράση διαχείρισης (κόκκινο). Αυτό θα αποδειχθεί χρήσιμο στην αποτύπωση της εξέλιξης του χαρτοφυλακίου ΔΚ που διαθέτετε και θα συμβάλει στον εντοπισμό τομέων ανάπτυξης προς αξιοποίηση.

Σημείωση: μια κατηγορία μπορεί να εμφανιστεί περισσότερες από μία φορές. Για παράδειγμα, ένα Εμπορικό Σήμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέρος μιας Εμπορικής Ταυτότητας καθώς και ως Διανοητική Ιδιοκτησία

Ύφος της Εμπορικής Ταυτότητας - αυτό που βλέπουν οι άνθρωποι!

Αυτή η ενότητα περιέχει μια ολοκληρωμένη λίστα με όλα τα στοιχεία που συνδυάζονται για να δώσουν στην επιχείρησή σας μια μοναδική εικόνα εμπορικής ταυτότητας:

Ύφος Εμπορικής Ταυτότητας	Πράσινο	Πορτοκαλί	Κόκκινο	M/E ¹
Καταχωρημένες Εταιρικές Επωνυμίες				
Καταχωρημένα Ονόματα Χώρου στο Διαδίκτυο (Domain names)				
Εμπορικές επωνυμίες				
Ονομασίες προϊόντων				
Έργα κατοχυρωμένα με Πνευματικά Δικαιώματα				
Εμπορικά Σήματα (Μη Καταχωρημένα)				
Εμπορικά Σήματα (Καταχωρημένα)				
Λογότυπα				
Συνθήματα				
Συνδυασμοί χρωμάτων				
Ήχος και κίνηση				
Καταχωρημένα Σχέδια				
Άλλα				

¹ M/E: Μη εφαρμόσιμο

Ουσία της Εμπορικής Ταυτότητας - τι το κάνει αυτό που είναι!

Αυτή η ενότητα αφορά τον εντοπισμό του ΔΚ που κατέχετε και σχετίζεται με την εικόνα σας και με τα πράγματα που αυξάνουν το κύρος σας, έναντι του ανταγωνισμού, στα μάτια των άλλων. Θα πρέπει να περιλαμβάνει το πλήρες εύρος της εικόνας σας, από το πιο βασικό ύφος των εγγράφων έως τις διαπιστεύσεις, π.χ. Επενδυτές σε Ανθρώπινο Δυναμικό ή τα πρότυπα ISO που διαθέτετε:

Ουσία της Εμπορικής Ταυτότητας	Πράσινο	Πορτοκαλί	Κόκκινο	M/E
Πελάτες και Χρήστες που Ενισχύουν την Εικόνα				
Προμηθευτές που Ενισχύουν την Εικόνα				
Συστάσεις και Μαρτυρίες για τα Προϊόντα/τις Υπηρεσίες σας				
Πρότυπα (π.χ. ISO) και Διαπιστεύσεις (π.χ. IIP)				
Αξίες, Φιλοσοφία και Ήθος				
Στρατηγική μέσω Κοινωνικής Δικτύωσης				
Γνωστοποίηση Ιστορικού και Προηγούμενων Αποδόσεων				
Βραβεία				
Άλλα				

Διανοητική Ιδιοκτησία

Αυτή η ενότητα ασχολείται με τα είδη του Διανοητικού Κεφαλαίου που προστατεύονται από το γραπτό δίκαιο. Παρακαλούμε να συμπεριλάβετε μια ολοκληρωμένη λίστα που να περιλαμβάνει όλες τις παραλλαγές ονομάτων χώρων στο διαδίκτυο (Domain names) κ.λπ. που έχετε καταχωρήσει, ακόμα κι αν δεν τις χρησιμοποιείτε τη δεδομένη χρονική στιγμή:

Διανοητική Ιδιοκτησία	Πράσινο	Πορτοκαλί	Κόκκινο	Μ/Ε
Έργα κατοχυρωμένα με Πνευματικά Δικαιώματα				
Εμπορικά Σήματα (Μη Καταχωρημένα)				
Εμπορικά Σήματα (Καταχωρημένα)				
Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας				
Καταχωρημένα Σχέδια				
Μη Καταχωρημένα Σχέδια / Δικαιώματα Σχεδίων				
Δικαιώματα Βάσεων Δεδομένων				
Δικαιώματα επί Φυτικών Ποικιλιών				

Με Κριτήριο τα Προϊόντα

Αυτή η ενότητα αναλύει το ΔΚ που σχετίζεται με τα προϊόντα της εταιρείας σας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αναμένονται στο μέλλον. Δοκιμάστε να εντοπίσετε όχι μόνο το ΔΚ που ενσωματώνουν τα προϊόντα σας, αλλά και το πλαίσιο ΔΚ εντός του οποίου πραγματοποιείται η ανάπτυξη του προϊόντος σας:

Με Κριτήριο τα Προϊόντα	Πράσινο	Πορτοκαλί	Κόκκινο	Μ/Ε
Εγχειρίδια Προϊόντων και Κατάρτισης				
Τυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας				
Εκδόσεις				
Τεχνογνωσία & Επίδειξη Τεχνογνωσίας				
Σχέδια, Βιομηχανικά Σχέδια και Υποδείγματα				
Λογισμικό Υπολογιστών				
Άδειες Χρήσης Λογισμικού				
Εμπορικά μυστικά				
Πιστοποίηση (π.χ. σήματα CE, κ.λπ.) και Κανονιστικές Εγκρίσεις				
Άλλα				

Με Κριτήριο τις Συμβάσεις

Αυτή η ενότητα περιγράφει λεπτομερώς το ΔΚ που ενσωματώνεται στις συμβάσεις και στις άλλες συμφωνίες σας. Προσπαθήστε να είστε όσο το δυνατόν πληρέστεροι και μην ξεχάσετε να συμπεριλάβετε λιγότερο επίσημες συμβάσεις, όπως μη Δεσμευτικά Προσύμφωνα, Μνημόνια, κλπ.:

Με Κριτήριο τις Συμβάσεις	Πράσινο	Πορτοκαλί	Κόκκινο	Μ/Ε
Συμφωνίες Εμπιστευτικότητας				
Συμφωνίες Αδειών Εκμετάλλευσης				
Συμφωνίες Εκχώρησης Δικαιωμάτων				
Συμφωνίες Συμβουλευτικών Υπηρεσιών				
Στρατηγικές Συμμαχίες				
Συμφωνίες Δικαιόχρησης (Franchising)				
Συμφωνίες Υπεργολαβιών				
Συμβάσεις Απασχόλησης				
Περιοριστικές Συμφωνίες – Ρήτρες				
Άλλα				

Με Κριτήριο τους Πελάτες & Προμηθευτές

Αυτή η ενότητα αφορά την καταγραφή του ΔΚ σε σχέσεις και γνώσεις που έχετε αναφορικά με την αλυσίδα εφοδιασμού και τους πελάτες σας. Συχνά υποτιμούνται, αξίζει ωστόσο τον κόπο να συμπεριλαμβάνονται στοιχεία όπως λίστες επαφών, κωδικοποιημένη γνώση αγοράς, κ.λπ.:

Με Κριτήριο τους Πελάτες & Προμηθευτές	Πράσινο	Πορτοκαλί	Κόκκινο	Μ/Ε
Λίστες/Βάσεις δεδομένων Πελατών				
Λίστες/Βάσεις δεδομένων Προμηθευτών				
Δίκτυα Αντιπροσώπων				
Δίκτυα Προμηθευτών				
Συμβάσεις Παροχής Υπηρεσιών				
Πιστή Πελατεία				
Γνώσεις Αγοράς (υφιστάμενης και μελλοντικής)				
Άλλα				

Με Κριτήριο την Επιχειρηματική Οργάνωση

Αυτή η ενότητα ασχολείται με τα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με την οργάνωση, τη στρατηγική και τις μεθοδολογίες της επιχείρησής σας. Περιλαμβάνει όλη την κωδικοποιημένη γνώση, τις σχέσεις στις οποίες στηρίζεται η οργάνωσή σας, τις στρατηγικές και την οργανωτική κουλτούρα:

Με Κριτήριο την Επιχειρηματική Οργάνωση	Πράσινο	Πορτοκαλί	Κόκκινο	Μ/Ε
Όραμα και Στρατηγική Οργάνωσης				
Επαγγελματικά και Προσωπικά Δίκτυα				
Επιχειρηματικά Σχέδια				
Σχέδια Εκπαίδευσης				
Σχέδια Μάρκετινγκ				
Μέθοδοι Διαχείρισης				
Οργανωτική Κουλτούρα				
Πολιτική διαχείρισης ΔΚ/ΔΙ ²				
Άλλα				

---

² ΔΙ: Διανοητική Ιδιοκτησία

Με Κριτήριο το Εργατικό Δυναμικό

Χρησιμοποιήστε αυτή την ενότητα για την καταγραφή του ΔΚ που σχετίζεται με το εργατικό δυναμικό σας. Θα πρέπει να αναφέρεται μόνο κωδικοποιημένη γνώση. Αν η τεχνογνωσία δεν είναι καταγεγραμμένη, θα μπορούσε να χαθεί σε περίπτωση αποχώρησης του εργαζομένου, συνεπώς συμπεριλάβετε την εντοπισμένη γνώση, την εκπαίδευση, κ.λπ.:

Με Κριτήριο το Εργατικό Δυναμικό	Πράσινο	Πορτοκαλί	Κόκκινο	Μ/Ε
Επιχειρηματική Ηγεσία				
Εμπειρία, Τεχνογνωσία και Αξιοπιστία της Διοίκησης				
Δημιουργική Ικανότητα/Εξειδίκευση στην Καινοτομία				
Οργάνωση Υπηρεσιών/Συνεχείς Υπηρεσίες Υποστήριξης				
Εκπαιδευμένο Εργατικό Δυναμικό				
Άλλο				

Διασταύρωση - Έλεγχος

Ένας καλός τρόπος για να επιβεβαιώσετε ότι οι παραπάνω λίστες είναι πλήρεις και ακριβείς είναι να εξετάσετε τα ακόλουθα δύο σενάρια:

Σενάριο 1:

Πείτε ότι δεν είστε πλέον στην επιχείρηση, ότι φύγατε ξαφνικά. Ποιο ΔΚ **θα σας ακολουθήσει** και δεν θα παραμείνει στην **εταιρεία**;

Ύφος Εμπορικής Ταυτότητας
Ουσία της Εμπορικής Ταυτότητας
Διανοητική Ιδιοκτησία
Με Κριτήριο τα Προϊόντα
Με Κριτήριο τις Συμβάσεις
Με Κριτήριο τους Πελάτες & Προμηθευτές
Με Κριτήριο την Επιχειρηματική Οργάνωση
Με Κριτήριο το Εργατικό Δυναμικό

Έλεγχος Διανοητικού Κεφαλαίου

Σενάριο 2:

Φανταστείτε ότι έχετε αποφασίσει να αναπτύξετε την επιχείρησή σας με την εξαγορά κάποιας **άλλης εταιρείας**. Ιδανικά, ποιο ΔΚ θα πρέπει να **κατέχει** αυτή η εταιρεία ώστε να γίνει πιο ελκυστική σε σας; Αυτό ενδέχεται να περιλαμβάνει ΔΚ που θα **ενίσχυε τομείς** όπου το υπάρχον χαρτοφυλάκιό σας είναι προς το παρόν αδύναμο ή θα μπορούσε να είναι στο μέλλον.

Ύφος Εμπορικής Ταυτότητας
Ουσία της Εμπορικής Ταυτότητας
Διανοητική Ιδιοκτησία
Με Κριτήριο τα Προϊόντα
Με Κριτήριο τις Συμβάσεις
Με Κριτήριο τους Πελάτες & Προμηθευτές
Με Κριτήριο την Επιχειρηματική Οργάνωση
Με Κριτήριο το Εργατικό Δυναμικό